

U ime naroda (Presuda kardinalu Stepincu)

Original presude: Broj Stup.6/1946.

U IME NARODA!

Vrhovni sud Narodne Republike Hrvatske u Zagrebu, u vijeću sastavljenom od suca Vrhovnog suda dr. Vimpulšek Žarka, kao predsjednika vijeća, sudaca Vrhovnog suda N.R. Hrvatske Poldrugač Ivana i dr. Carineo Ante kao članova vijeća, te tajnika Vrhovnog suda dr. Petrović Ante, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv dr. Stepinac Alojzija i družine, radi kriv. djela iz Zakona o kriv. djelima protiv naroda i države, nakon glavne rasprave provedene uz sudjelovanje Javnog tužioca N.R. Hrvatske Jakova Blaževića, svih optuženih i njihovih branitelja, dana 11. listopada 1946. donio je i proglasio slijedeću:

PRESUDU!

Optuženi Stepinac Dr. Alojzije, rođen 8. svibnja 1898. u Krašiću od oca pokojnog Josipa i majke Barbare rođene Penić. Hrvat, državljanin FNRJ, nadbiskup zagrebački i predsjednik biskupskih konferencija, sada u zatvoru.

KRIV JE:

1. Što je već 12. travnja 1941. godine, dok su se još vodile borbe sa njemačkim i talijanskim okupatorskim trupama posjetio u svojstvu hrvatskog metropolite "vojskovođu" Slavka Kvaternika, i čestitao mu uspostavu tzv. NDH. 16. travnja 1941.god. izvršio je službenu posjetu krvniku Paveliću, i prvih dana okupacije priredio je u nadbiskupskom dvoru večeru Ustaškim emigrantima i zajedno se s njima slikao. 28. travnja 1941. god. izdao kleru Zagrebačke nadbi skupije službenu okružnicu u kojoj poziva svećenstvo da surađuje i vjernike potstiče na sara dnju sa tzv. NDH, a 26. lipnja 1941.g. kao predsjednik biskupskih konferencija, nakon održane biskupske konferencije, na kojoj je zauzet stav saradnje sa Ustaškim vlastima, predveo katolički episkopat u audijenciju Paveliću i tom prilikom ovoga fašističkoga agenta pozdravio kao državnog poglavara tzv. NDH, i obećao mu iskrenu i lojalnu saradnju.

Sljedeći njegov poziv, stotinu svećenika najaktivnije stupilo je u saradnju sa neprijateljem koja je svršavala izdajom domovine i mnogim ratnim zločinima, te čak pristupanjem svećenika u neprijateljsku obavještajnu službu. Tim stavom učvrstio je dotadašnje ustaše-svećenike u njihovoj izdaji, a potstrekavao je i mnoge druge prema narodu neprijateljski raspoložene svećenike, da predvo de u razoružavanju jugoslavenske vojske, preuzimanju i organiziranju Ustaške vlasti, organiziranju Ustaških povjereništava, tabora, logora, stožera itd...,

Što je kao predsjednik biskupskih konferencija, upravljajući organizacijama "Katoličke akcije" imajući vrhovni nadzor na pisanje cjelokupne katoličke štampe, sve te organizacije kao i cijelu katoličku štampu aktivizirao na pomaganje okupacije, Pavelića i tzv. NDH. Ta je štampa potpuno Ustaška fašistička, prikrivana crkvenim i vjerskim ruhom, širila klevete i laži protiv Narodno Oslobodilačkog Pokreta, raspirivala vjersku, nacionalnu i rasnu mržnju, sve u korist okupacije, a protiv Narodno Oslobodilačke Borbe.

Sve organiziranije iz sastava "Katoličke akcije" slijedeći poziv Stepinca, a naročito organizacije "Velikog križarskog bratstva" "Velikog križarskog sestrinstva" i "Domagoj" saradivale su sa Ustašama i postale stup i srčika Ustaštva, tako da su članovi ovih organizacija učestvovali u razoružavanju jugoslavenske vojske, u uspostavljanju Ustaške vlasti, mnogi od njih postali funkcionari u Ustaškim logorima, povjereništva, taborima i stožerima. Iz njihovih redova regrutirala se masa oficira za Pavelićevu vojsku, a najveći dio pripadnika

križarskih organizacija otišao je dobrovoljno u Ustaške i domobranske vojne jedinice, dok sam predsjednik "Velikog križarskog bratstva" dr. Feliks Niedzelski, postaje Ustaški "podžupan" i "upravni zapovjednik Ustaške mladeži" i te organizacije dale su kadar intelektualaca za Ustaški teroristički aparat.

Nadalje, dr. Stepinca, tereti se što je tradicionalne vjerske svečanosti zloupotrebjavao i pretvarao u političke mani festacije za krvnika Pavelića i njegove Ustaške bande, pa je tako u svojoj propovijedi na Bis tričkom proštenju godine 1942. rekao: "Molimo se i za one koji su napustili domovinu i sada bi iz tuđine htjeli davati savjete katoličkoj crkvi, za koga smije, a za koje ne smije da se moli. Mi znamo da je naša apostolska dužnost opominjati vjernike da se mole za sve ljude, posebno za one koji su na vlasti, a napose za državne poglavare" a u svojoj propovijedi u Mariji Bistrici godine 1944., kada je već svakome bilo jasno da su Ustaški koljači, agentura Gestapo-a, i da je kvinsliška tvorevina NDH na izdisaju u cilju podržavanja Ustaštva, poistovjetovao Ustaše sa Hrvatskim narodom, a službu okupatoru sa obranom državne samostalnosti, i ekao: "Smatra li možda ratujuća strana dok ovakovim strahotama pogađa našu zemlju što Hrvatski narod svom snagom svoga bića stoljećima teži za slobodom i brani danas svoju državnu samostalnost uz nečuvene žrtve."

Nadalje, što je počevši od godine 1941., pa sve do oslobođenja sva kog 10. travnja služio svečane mise slaveći kvinslišku tvorevinu NDH, a crkvene blagdane Sv. Antuna pretvarao u političke manifestacije za zločinca Pavelića. Svojim okružnicama naređivao je kleru na području svoje nadbiskupije, da tih dana služe svete mise za Pavelića i kvinslišku tvorevinu NDH. Također ga se tereti što je prigodom otvaranja Ustaškog "Sabora" 23. veljače 1942. sudjelovao sa kanonicima prvostolnog kaptola Zagrebačkoga, te svjetovnim i redovničkim klerom i na ulazu u crkvu Sv. Marka, dočekao Pavelića i članove Ustaškog sabora pozdravnim govorom koji je prenijela sva Ustaška i katolička štampa.

Nadalje, što je u svim mogućim oblicima u toku rata i neprijateljske okupacije izražavao svoju solidarnost s Njemačkim i Italijanskim okupatorima na način da je učestvovao u brojnim službenim priredbama, proslavama i čestitanjima koje su u Zagrebu priređivali predstavnici njemačke i Italijanske okupacione vlasti. Tako je npr. prisustvovao otvaranju sveučilišnog tjedna za Njem ačke i Hrvatske vojnike u prisutnosti Ustaške vlade i njemačkih generala, na otvaranju Zagrebačkog zbora sa njemačkim, Italijanskim i Ustaškim funkcionerima, na proslavi dana fašist ičkog pohoda na Rim itd...

2. Što su pod rukovodstvom odbora trojice kojemu je on bio na čelu vršena prisilna predvođenja Srba na katoličku vjeru.

3. Što je početkom godine 1942. imenovan po Vatikanu i primio u službu vojnog vikara Pavelićevih Ustaša i domobrana postavio za svoje zamjenike poznate Ustaške svećenike Stipu Vučetića i Vilima Cecelju, pa je tako postao i službeno najviši vojni svećenik Pavelićeve vojske, kome su bili podređeni svi vojni svećenici, koji su u sastavu Ustaških i domobranskih formacija podstrekavali na vršenje zločina, a i sami vršili zločine nad narodom i vršili propagandu za Ustaštvo.

Nadalje, što je nadbiskupski duhovni stol kome je on predsjednikom, odo brio 10.02.1944. pod brojem 904, molitvenik "Hrvatski vojnik" kojega je sastavio Ustaški potpukovnik svećenik Vilim Cecelja, a u kojem vojnicima stavlja kao vjersku dužnost službu okupatoru i odanost Paveliću, te veliča poznate Ustaške zločince, kao Juru Francetića i druge.

4. Što je 18.12.1941. božićnom porukom zagrebačkog nadbiskupa Hrvatskim radnicima i radnicama u Njemačkoj pozivao ih na rad, jer da je to njihova vjerska i patriotska dužnost. Nada lje, što je u vrijeme akcije za sakupljanje pomoći Ustaškim legionarima na istočnom frontu dao prilog u cigaretama, kronicama, medaljicama i raznim časopisima, podižući time moral ustaškim bandama u borbi protiv bratskog Sovjetskog Saveza.

Također, što je 1944. i 1945. pred slom Hitlerovske Njemačke i njezinih satelita usko se povezao s Pavelićem i Mačekom, a koji su dalje bili povezani sa izdajicama srpskog i slovenskog naroda Mihajlovićem, Rupni kom i Rožmanom, i vodio s njima pregovore, radeći na jedinstvenom povezivanju svih neprijatelja naroda, nudeći i tražeći oružanu intervenciju izvana i okupaciju naše zemlje po nekim stranim imperijalistima, a sa ciljem, da kao ništavna izdajnička manjina produženjem okupa cijele zemlje kvinslišku tvorevinu NDH, ili u bilo kojem drugom obliku održi protunarodnu vlast i spriječi pobjedu naših naroda, pa je tako u tom nastojanju u svom govoru održanom 7. srpnja 1944. članovima "Domagoja" rekao slijedeće:

"Hrvatska danas proživljuje teške časove, a moguće da proživi još i gore. No, moramo biti uvijek optimisti i sa pouzdanjem vjerovati da će Hrvatska ostati i da nju nitko ne može uništiti. Hrvatski narod krvari za svoju državu i on će svoju državu usčuvati i spasiti. Svi pokreti protiv Hrvatskog naroda i Hrvatske samostalnosti ne smiju nikoga obeshrabiliti, već svatko mora još čvršće pristupiti obrani i izgradnji države" a u svom govoru održanom sveučilištarcima 18. ožujka 1945. ustao je otvoreno protiv mira i nastavio harangu za daljnje prolijevanje krvi, klevetajući narodnu vlast i pravosuđe, ovim riječima: "Znači li mir možda da jedan društveni sloj ognjem i mačem prigrabi vlast u ruke, a drugim staležima ostaje jedino pravo polagano umirati, makar su u ogromnoj većini, znači li možda mir to da se mogu nesmetano ubijati intelektualci, svećenici, građani, ljudi protivnoga političkog naziranja, i da se za ta umorstva nikada i nikome ne polažu računi, znači li mir to, da se može nesmetano onemogućavati djelovanje crkve i te mjere opravdavati izgovorom, da se crkva nema pačati u političke stvari".

Nadalje, što je u drugoj polovici ožujka 1945. godine kad je Ustaška "vlada" bila na izdisaju, na zahtjev predsjednika te "vlade" Mandića, a po naređenju Pavelića, i nakon što mu je bio stavljen na raspolaganje kredit od 100 milijuna kuna, organizirao biskupsku konferenciju sa zadatkom, da se katolički episkopat zauzme za spašavanje okupatorskog sistema i njegove tvorevine tzv. NDH, kao i za spašavanje Ustaških ratnih zločinaca, od pravednog narodnog suda, a za bolje organiziranje te konferencije, Ustaška vlada dala mu je na raspolaganje poznate zločince, generala Rupčića i najzloglasnijeg krvnika Jucu Rukavinu, koji su imali zadaću dovesti biskupe na konferenciju.

U tu svrhu predsjednik Ustaške vlade Mandić, po naređenju Pavelića, dao je šefu Ustaške propagande Ivi Bogdanu zadatak, da sačini nacrt biskupske poslanice, što je ovaj učinio i nacrt poslanice predao biskupu Janku Šimraku, koji ju je redigirao, a poslanica je stvarno i preuzela političke sugestije Pavelića, odnosno Ive Bogdana i zaodjela ih samo mislima sakralnog karaktera. Tako redigiranu poslanicu biskup Janko Šimrak predao je Paveliću koji ju je odobrio i naredio da se štampa. U poslanici se, među ostalima, kaže: "Pojavili su se lažni svjedoci koji nas optužuju da su Hrvatski katolički crkveni poglavari zajedno sa svojim svećenstvom i najboljim svojim vjernicima krivi sadašnjem krvavom obračunu u Hrvatskoj domovini.

Dalje: "Svoj poziv šaljem i onima koji su u posljednje vrijeme počeli sa sustavnom promidžbom razdraživati neodgovorne i zlu sklone pojedince i skupine pod izlikom suđenja ratnim zločincima, da smaknu što veći broj Hrvata, osobito svećenika i intelektualaca, dobrih katolika, lišavajući ih ne samo života nego i njihova dobra glasa. U izuzetnom slučaju ako se koji zalu tali svećenik ogriješio o prava svoga blišnjega, mi se nismo žacali udariti ga crkvenim kaznama, dapače i udaljenjem iz svećeničkog ili redovničkog staleža, ali danas moramo najodlučnije prosvjedovati pred Bogom i svjetskom javnošću protiv sustavnog ubijanja i mučenja nevinih Hrvatskih katoličkih svećenika i vjernika od kojih je veliki broj živio upravo svetim životom, a mrzitelji katoličke crkve oduzeli su im život protupravnim osudama, osnovanim na fiktivnim krivicama. Povijest svjedoči da Hrvatski narod kroz cijelu svoju 1300 godišnju prošlost nije nikada prestao plebiscitarno naglašavati da se ne odriče svoga prava na slobodu i nezavisnost, koju on od srca želi i svakom drugom narodu.

A kad je u drugom svjetskom ratu ta misao još jače naglašena i oživotvorena u vlastitoj državi, Hrvatski su katolički biskupi poštivali volju Hrvatskog naroda. Nitko prema tome nema prava optuživati bilo kojeg građana

nina Hrvatske države, pa ni Hrvatske biskupe zato što poštivaju tu neotstupnu volju Hrvatskog naroda kada on na to ima pravo i po Božjim i po ljudskim zakonima." Nadalje nadbiskup se tereti, što je pred slom tzv. NDH u namjeri sakrivanja, a u dogovoru sa Pavelićem, pohranio u nadbiskupskom dvoru u Zagrebu arhivu "Ministarstva vanjskih poslova tzv. NDH" i "Županstva pri Poglavniku" i sakrio gramofonske ploče sa svim govorima Pavelića, koje je ovaj držao u emigraciji u Italiji i Hrvatskoj. Što je prije oslobođenja zemlje, a u nastojanju da se održi ta Ustaška tvorevina tzv. NDH, posebno aktivan, vodeći razgovore s Pavelićevim delegatima i po Pavelićevim nalogom, a u pratnji Ustaškog pukovnika Moškova posjetio Mačeka i vodio s njime pregovore radi izvršenja gornjeg plana. Tim svojim djelovanjem unio je zabunu u zadnjem momentu među neobavještene.

5. Što je ostao nakon oslobođenja u zemlji, provodio sistematski plan podržavanja nada da će se uskoro promijeniti "režim" u FNRJ, kako su oni nazivali narodnu vlast, kako će nastupiti skore promjene, kako će se vratiti u Hrvatsku Maček, a u Srbiju kralj Petar, kako će Ustaše opet doći natrag itd... Nadalje, harangira protiv narodnih vlasti i pravednih osuda narodnih sudova nad Ustašama-svećenicima i ostalim ratnim zločincima, nazivajući to progonom svećenstva, crkve i religije, te istrebljenjem Hrvatskog naroda. Potstreknuti ovim njegovim držanjem, radom i izjavama, mnogi svećenici Ustaše, te Ustašama skloni svećenici i ostali protu narodni elementi prikupljaju i organiziraju Ustaše koji se kriju pred narodnim vlastima, vrše među njima propagandu, te ih organiziraju i guraju na zločine, ubijanja građana naše zemlje, pljačkanja njihove imovine itd...

Nadalje, što je primio u nadbiskupskom dvoru drugom polo vicom mjeseca rujna 1945. Ustaškog pukovnika i bivšeg glavnog ravnatelja za javni red i sigurnost Eriha Lisaka. Što je 8. studenoga 1945. godine primio Ustaškog studenta emigranta, koji mu je iz Salzburga donio "zavjet" ustaša intelektualaca, da će se i dalje boriti za "oslobođenje" Hrvatskog naroda. Primio je i špijunku Lelu Sopićanec, koja u više navrata prelazi u Trst. Nadalje, što je znajući za zavjernički rad svog tajnika Ivana Šalica i svećenika Josipa Šimečkoga, podstreknuo ih svojim držanjem i djelatnošću na daljnji rad protiv naroda, te ovi u zajednici sa dr. Pavlom Gulinom i Josipom Crnkovićem, kao centralno vodstvo, povezuju razne terorističke grupice u zemlji i pomažu ih na razne načine.

Što je upravo u vrijeme pred izbore za Ustavotvornu skupštinu kada svi neprijatelji naroda nastoje svim sredstvima izazvati zabunu u narodu, sa nadama za neke skore promjene, izdao pastirsko pismo, koje je sastavljeno na biskupskoj konferenciji pod njegovim predsjedanjem 20. rujna 1945., koje lažno prikažuje stanje u našoj domovini, hrabri Ustaše i ostale izdajnike na vršenje daljnjih zločina, s jedne strane, a s druge strane daje podstrek svim neprijateljima naše zemlje u domovini i izvan nje, a naročito Ustašama u odmetništvu, koji su se prozvali "križarima" da vjerujući u intervenciju izvana, aktivnije prosljede svojim terorističkim akcijama protiv života i imovine naših građana, pa je gornjim djelovanjem počinio slijedeća kriv. djela:

Djelom pod 1. stupanjem u vrijeme rata i neprijateljske okupacije u političku suradnju sa neprijateljem kriv. djelo iz čl. 3. toč. 6. Zakona o krivičnim djelima protiv naroda i države.

Djelom pod 2. kao pomagač radio je na prisilnom provođenju na drugu vjeru stanovništva Jugoslavije, čime je počinio kriv. djelo iz čl. 3. toč. 3. istog Zakona.

Djelima pod 3. pomagao naoružane vojničke formacije sastavljene od jugoslavenskih državljana u cilju službe neprijatelju i zajedničke borbe s njime protiv svoje domovine, počinio kriv. djelo iz čl. 3. toč. 4. istog Zakona.

Djelima pod 4. stupanjem za vrijeme rata i neprijateljske okupacije u političku suradnju sa neprijateljem počinio kriv. djelo iz čl. 3. toč. 6. istog Zakona.

Te djelima pod 5. pomaganjem na organizaciji oružanih bandi i njihovog ubacivanja na teritorij države, a u cilju da se ugrozi putem nasilja postojeće državno uređenje Federativne Narodne Republike Jugoslavije, počinio je kriv. djelo iz čl. 3. toč. 7. istog Zakona, kao i krivično djelo klevete narodne vlasti.

Optuženi Dr. Alojzije Stepinac,

OSUĐUJE SE:

Po čl. 4. stav. 1 i 2. Zakona o kriv. djelima protiv naroda i države na kaznu lišenja slobode s prisilnim radom u trajanju od 16 (šesnaest) godina, gubitak političkih i građanskih prava u trajanju od 5 (pet) godina. U kaznu uračunava mu se vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 18.IX. 1946. do 11.X. 1946."